

Податкова реформа 2016 – фіскальна лібералізація

Вересень 2015 року

Ключові напрями та цілі податкової реформи

- ▶ **Створення унікальних фіскальних умов** для розвитку бізнесу та відновлення економіки країни
- ▶ **Розв'язання найбільш болючих проблем у сфері оподаткування** – рівень податкового навантаження на фонд оплати праці не більше 30%
- ▶ **Оздоровлення інвестиційного клімату** – зниження ставок прямих податків, звільнення від оподаткування реінвестицій
- ▶ **Виведення економіки з тіні** – встановлення справедливих ставок податків та спрощення адміністрування за для стимулювання легалізації бізнесу
- ▶ **Стабільність та передбачуваність податкового законодавства** – запровадження мораторію на 3 роки щодо змін податкового законодавства

Податок на прибуток підприємств

▶ Зниження базової ставки податку до 15% (чинна 18%)

- середній показник у 2015: ЄС - 22,15%; ОЕСР – 24,77%; світ – 23,68%

- аналогічні ставки діють у Литві, Латвії, Румунії (16%), Болгарії (10%)

ВВП Литви: 2012 р. – 41,2 млрд. \$, 2013 р. – 46,7 млрд. \$, 2014 р. – 48,7 млрд. \$;

ВВП Болгарії: 2012 р. – 50,8 млрд. \$, 2013 р. – 53,7 млрд. \$, 2014 р. – 55,1 млрд. \$;

▶ Скасування авансових внесків, запроваджених з 1 січня 2013 року, механізм справляння яких не містить економічного обґрунтування та не враховує фактичний поточний фінансовий стан платника податку

- знищення джерела адміністративного та фіскального тиску на бізнес

▶ Реінвестиції в необоротні активи та капітальне будівництво не оподатковуються – податкова різниця на реінвестування

- фінансовий результат, що підлягає оподаткуванню, зменшується на суму внесених платником податку реінвестицій

Статистика: Капітальні інвестиції: 2013 р. – 249,8 млрд. грн. (**91,4%** до 2012 р.), 2014 р. – 219,4 млрд. грн. (**87,8%** до 2013 р.), 1 кв. 2015 р. – 44,7 млрд. грн. (**85,2%** до 1 кв. 2014 р.)

На кінець 2013 року **ступінь зносу основних засобів** в Україні **77,3%** (з них, 96,7% - у сфері транспорту, 56,9% - у промисловості)

Податок на додану вартість

- ▶ **Зниження ставки податку до 15% (чинна 20%)**
 - середній показник у 2015: ЄС - 21,61%; ОЕСР – 19,18%; світ – 15,79%
 - ставка 15% є мінімальною стандартною ставкою за законодавством ЄС згідно Директиви Ради 2006/112/ЄС про спільну систему ПДВ
 - ставка зрівнює вартість механізмів «прозорої сплати податку» та «купівлі послуг податкових ям»

- ▶ **Спрощення вимог системи електронного адміністрування (СЕА) для малого та середнього бізнесу**
 - збільшення для малих та середніх підприємств розміру "стимулюючого овердрафту" – суми ПДВ, на яку платник має право зареєструвати податкові накладні в Єдиному реєстрі податкових накладних без грошового забезпечення, що дозволить припинити вилучення обігових коштів малого та середнього бізнесу

Акцизний податок

▶ Електронні процедури адміністрування акцизного податку

Система електронного адміністрування реалізації пального

- введення акцизної накладної, як обов'язкового електронного документу, який складатиметься при здійсненні всіх операцій з реалізації пального на внутрішньому ринку
 - унеможливлення випадків реалізації на АЗС не облікованих обсягів пального, з яких не сплачений акцизний податок
 - скорочення частки тіньового сектору ринку нафтопродуктів та скрапленого газу (за оцінками профільної асоціації – до 30-40% у 2015 році)
- ▶ Запровадження електронної акцизної марки для тютюнових та алкогольних виробів
- ▶ Поступове збільшення ставок акцизів до рівня передбаченого угодою с ЄС
- ▶ Удосконалення справляння роздрібного акцизного податку при реалізації нафтопродуктів
- база – весь обсяг пального, відпущеного на АЗС (сьогодні – для некомерційного використання)
 - фіксована ставка у Євро (сьогодні – 5% від вартості пального)

Податок на доходи фізичних осіб та Єдиний соціальний внесок (ЄСВ)

► Базова ставка ПДФО - 10% (чинна 15/20%)

- середній показник у 2015: ЄС - 37,78%; ОЕСР – 41,58%; світ – 31,4%
- перелік національних вилучень, що дозволяє громадянам зменшувати базу оподаткування, є надто вузьким у порівнянні із іншими країнами (платежі за кредитами на придбання житла та авто, переїзд до нового місця роботи), відсутність механізму оподаткування доходів родини

► Єдина ставка ЄСВ 20%

(чинна модель: більше 70 ставок, середньозважена ставка 41%, максимальна величина бази - 17 розмірів прожиткового мінімуму)

► Поступове створення альтернативи спрощеній системі оподаткування у вигляді розбудови системи оподаткування доходів samozайнятих осіб

- мінімальна кількість звітних форм та платежів (раз на рік)
- надспрощена система обліку доходів та витрат (дві корзини) + прямолінійний метод амортизації
- лібералізація правил складання первинних документів
- відсутність фіскальних перевірок

Спрощена система оподаткування

Запропонована модель спрощеної системи проіснує лише до 01.01.2018 року

Група	Сьогодні	Пропонується
1 група	фіз. особи без найманих обсяг доходу 300 тис. грн. торгівля на ринку, побутові послуги населенню ставка 10% МЗП	<i>без змін</i>
2 група	фіз. особи до 10 найманих обсяг доходу 1,5 млн. грн. послуги населенню, виробництво, продаж товарів, ресторани ставка 20% МЗП	фіз. особи до 5 найманих <i>без змін</i>
3 група	фіз. особи <u>без обмежень</u> найманих юр. особи <u>без обмежень</u> найманих обсяг доходу 20 млн. грн. ставка від доходу: <u>2% + сплата ПДВ</u> або 4% <u>без сплати ПДВ</u> .	фіз. особи до 10 найманих юр. особи до 25 найманих обсяг доходу 5 млн. грн. 4-10% від доходу (в залежності від виду діяльності) 6% - у 2016 році 8% - у 2017 році
4 група	с/г товаровиробники частка с/г 75% обсяг доходу <u>без обмежень</u> площа земель <u>без обмежень</u> ставка від норм.-грошової оцінки: рілля, пасовища – 0,45%; багаторічні насадження – 0,27%; землі водного фонду – 1,35%.	с/г товаровиробники частка с/г 75% обсяг доходу 100 млн. грн. площа земель до 3 тис. га ставка від норм.-грошової оцінки: рілля, пасовища – 0,45%; багаторічні насадження – 0,27%; землі водного фонду – 1,35%.

Рентна плата за спеціальне використання надр

- **Запровадження диференційованих ставок рентної плати** за спеціальне використання надр (сьогодні встановлено лише абсолютні ставки, які не враховують ринкові коливання цін)
 - **встановлення рівня рентабельності** діяльності користувача природних ресурсів (на рівні 25%), прибуток у межах якого оподатковуватиметься за базовою ставкою, а прибуток вище цього рівня – розподілятиметься між користувачем та державою у пропорції **60% на 40%** (врахування інтересів інвестора та держави при пікових кон'юнктурних підвищеннях цін на природні ресурси)
 - **перегляд абсолютних ставок** – встановлення на мінімально-достатньому рівні для забезпечення доходів бюджету
 - **запровадження уніфікованого порядку** складання та оцінки інвестиційних проектів використання кожного конкретного родовища, ділянки надр, наприклад, за показником рентабельності (внутрішньої доходності)
 - встановлення 2-х річного перехідного адаптаційного періоду
- Забезпечення ефективного механізму бюджетування доходів та витрат користувача ділянки надр, а також сталих доходів бюджетів.
-

Рентна плата за спеціальне використання вод

➤ Зміна моделі оподаткування спеціального використання вод

- визначення платниками рентної плати **виключно первинних водокористувачів**, які, власне, й отримують дохід від вилученої води
- запровадження **5%** ставки від вартості води як товару (сьогодні у гривнях за 100 кубометрів)
- визначення об'єктом оподаткування вартості води, яка складається з витрат на водозабір та водопідготовку (сьогодні об'єктом є фактичний обсяг використаної води, з урахуванням втрат у системах водопостачання)

Наслідки:

- зменшення кількості платників із 150 тисяч до 15-20 тисяч
- збільшення надходжень за рахунок 25-35 відс. частки обсягів споживання води вторинними водокористувачами, які сьогодні звільнені від сплати на питні та санітарно-гігієнічні потреби (у тому числі й населення)
- удосконалення контролю за формуванням тарифів на надання комунальних послуг з водопостачання
- збільшення надходжень на 100-125 млн. грн. (обсяг споживання 11 млрд. куб. м)

Екологічний податок

➤ Зміна моделі оподаткування екологічним податком викидів "парникових газів" (вуглецевий податок)

- визначення податковими агентами з екологічного податку осіб, які вводять в обіг паливо (нафта, природний газ, вугілля, деревина)
- включення екологічного податку до контрольованого митними органами при імпорті палив
- поступова (протягом 3-5 років) уніфікація ставок податку за викиди двоокису вуглецю будь-якого походження у розмірі **0,5 євро за тону** (сьогодні: моторні палива 4 євро за тону (у складі ставки акцизного податку), вугілля та газ – 0,01 євро за тону (0,26 гривень – п. 243.4 ПК)

Наслідки:

- зменшення кількості платників екологічного податку за викиди двоокису вуглецю із 90 тисяч до 1 тисячі
 - стимулювання до довгострокового планування енергозберігаючих інвестицій
 - розширення бази за рахунок 55 відс. частки обсягів споживання домогосподарствами
 - збільшення надходжень на 1,5 млрд. грн. при повній ставці (споживання вугілля 90 млн. т та 55 млрд. куб. м природного газу)
-

Принципові зміни структури фіскальних органів

- ▶ *центри обслуговування платників, виключно сервісні центри, до функціоналу яких належить приймання звітності та методологічна допомога, укомплектовані не обов'язково державними службовцями*
 - ▶ *обласні та у великих містах регіональні управління (аудиторські, юридичні та з питань адміністрування податкового боргу)*
 - ▶ *офіс великих платників податків*
 - ▶ *аналітичний департамент у структурі Міністерства фінансів (загальна аналітика, застосування ризиків, розрахунки дохідної частини бюджету)*
 - ▶ *незалежна організація державної форми власності, що фізично супроводжує бази даних та електронні сервіси*
 - ▶ *поновлення автономного статусу митних органів (створення окремого органу виконавчої влади, підпорядкованого Міністерству фінансів)*
 - ▶ *утворення фінансової поліції, як структурного підрозділу Міністерства фінансів, на принципах та засадах ЄС (в частині, зокрема, чисельності працівників, демілітаризації)*
 - ▶ *запровадження інституту податкових консультантів з використанням досвіду Польщі та Німеччини як найбільш вдалого (допомога у сплаті податків, складанні звітності, представлення інтересів платника у суді та податкових органах)*
-

Інші заходи

- ▶ Он-лайн доступ платників податків до управління особовим рахунком (облік авансів, переплат, заліки, податковий борг)
- ▶ Сплата всіх податків на єдиний казначейський рахунок без поділу на коди, підкоди бюджетної класифікації
- ▶ Програма для малого бізнесу, мікропідприємств «Сплата податків в розстрочку» на період 2016-2017 рр. (досвід країн ЄС)
- ▶ Спрощення форм податкових декларацій, зменшення обсягів податкової звітності
- ▶ Запровадження механізму медіації – альтернативного врегулювання податкових спорів (створення незалежного від ДФС колективного органу для розгляду податкових спорів, рішення якого будуть обов'язковими для виконання контролюючими органами)
- ▶ Однорівнева система апеляційних оскаржень платниками

Компенсатори зниження ставок податків

- ▶ Детінізація 25% заробітної плати при знижених ставках ПДФО та ЄСВ **+0,7 млрд. грн.*** (детінізація 50% **+13,4 млрд. грн.***)
- ▶ ПДФО: відмова від податкової соціальної пільги
Україна отримує саму низьку ставку ПДФО у Європі (10%)
- ▶ Акцизний податок на алкоголь та тютюн **+5,9 млрд. грн.****
- ▶ Акцизний податок на пальне **+1,0 млрд. грн.****
- ▶ Збір на обов'язкове державне пенсійне страхування: запровадження оподаткування предметів розкоші та надспоживання (*вироби з дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння; брендові годинники, мобільні телефони, одяг та взуття; зброя; вироби з хутра; предмети мистецтва, колекціонування та антикваріату*) **+0,1 млрд. грн.**
- ▶ Рентна плата **+0,1 млрд. грн.****
- ▶ Екологічний податок **+1,5 млрд. грн.****

Разом: +9,3 млрд. грн. (+22,0 млрд. грн.)

* - розрахунки Мінфіну

** - розрахунки ДФС